

**Uunga siunnersuut: Umiarsualiviit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx,
xx.xxxxx 2015-imeersoq**

(Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq)

Akissuteqaat

(Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisoq)

Aappassaanneerneqarnera

Sanaartornermut Ataatsimiititaliaq matumuuna umiarsualiviit pillugit Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutip nr. xx.xxxxx 2015-imeersup aappassaanneerneqarnissaanut isumaliutissiissummik suliaqarnermut atatillugu peqqissaartumik suliaqarneranut qutsavigineqarpoq. Maluginiarpara inatsisissatut siunnersuutip pingajussaanneerneqannginnerani allannguutissatut siunnersuutitik saqqummiussisoqarpat, ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip akuerineqarnissaa inassutigigaat.

Naalakkersuisut sinnerlugit tulliuuttuni immikkoortunut arlalinnut Sanaartornermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiissummini saqqummiussaannut isummersussaanga.

1.

Ataatsimiititaliaq allappoq umiarsualivinnut inatsisissatut siunnersuummi matumani, Namminersorerullutik Oqartussat umiarsualiveqarfiutaannik sanaartorneq, aserfallatsaaliineq, ingerlatsineq il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaata nr. 4-ip, 29. oktober 1999-imeersup taartissaatut inatsisip nutarterneqarnissaa pingaartinneqartoq naleqqutsinneqarlunilu.

Naalakkersuisut tassunga atatillugu eqqumaffigeqqussavaat inatsisissatut siunnersuummi § 31 naapertorlugu peqqussut taaneqartoq atorunnaarsinneqartussaammat.

2.

Sanaatornermut Ataatsimiititaliap inatsisissatut siunnersuummi § 24 imm. 2 innersuussutigaa, tassani allassimalluni akuersissutit taarsigassarsissutigineqarsinnaanngitsut, qularnaveeqqusiunneqarsinnaanatik imaluunniit akiitsoqarfiusut akiliisitsiniarneranni malersuissutigineqarsinnaanani. Ataatsimiititaliaq allappoq, tamanna avataaneersut aningaasalersuinissaannut periarfissani killiliinermik malitseqarsinnaasoq.

Naalakkersuisut tassunga tunngatillugu oqaatigissavaat ajornartorsiut taannarpiaq inatsisissatut siunnersuutip tusarniaassutigineqarneranut atatillugu qaqinneqarmat, aammalu tamanna tunngavigalugu siunnersuut iluarsineqarluni, taamaalilluni siunissami umiarsualiviit nunami atortulersuutitalit taarsigassarsianut qularnaveeqqusiunneqarsinnaalerlutik, taamatullu taanna akiligassanut taarsinneqarsinnaalluni.

Akiligassaqqarfigineqartoq atortulersuutini aalaakkaasuni taarsigassarsianut qularnaveeqqusiussiffigineqartoq pisassaminut piviusumik qularnaveeqquteqalissaaq, kisianni umiarsualivik taarsigassarsianut qularnaveeqqusiineq akilerneqariinngippat tunineqarsinnaassanngilaq aammalu akiliisinnaajunnaarnermi pigisani umiarsualivimmik piginnittup aqutsisussap eqqartuussissuserisup, taarsigassarsianut qularnaveeqqusiussaq akilerneqaaqqartinnagu umiarsualivik

tunisinnaassanngilaa. Taamaalilluni qulakkeerneqarpoq umiarsualivik pineqartoq Naalackersuisut akuersissuteqaqqaanngippata tunniunneqarsinnaanngitsoq, kisianni suli atortulersuutit aningaasalersuineri ilaatinneqarnissaat ajornassanngilaa.

Akuersissut, taarsigassarsineri qularnaveeqqusiussinerup paarlattuanik pigisatut piviusumik nalilittut inissisimangilaq, aammalu assersuutigalugu akuersissut taarsigassarsissutigineqarpat, tamanna akiligassaqarfiusumi akuersissummik qularnaveeqquteqalersumi, qularnaveeqqusiussaq taanna piviusumik imaqartoq eqqunngitsumik naatsorsuutigisaqalernerimik malitseqarsinnaassaaq.

Tamanna tunngavigalugu aalajangersakkap inatsimiitiinnarnissaa Naalackersuisut kissaatigaat, kisianni taarsigassarsineri qularnaveeqqusiussisinnaaneq aammalu § 24 imm. 1-ip aamma 2-ip imminnut ataqtiginnerat erseqqissarusullugu, tamannalu allannguutissatut siunnersuummi, inatsisissatut siunnersuutip pingajussaanneerneqarnissaanut saqqummiunneqartussami, pissaaq.

3.

Killilersuinertaqanngitsumik naligiimmillu periarfissaqarnissaq

Inatsisissatut siunnersuummi § 25 innersuussutigalugu Sanaartornermut Ataatsimiititaliaq allappoq, umiarsualivimmi suliaqartuusut, taliffissamik atugassinneqarnissamik aammalu usilersornermut usingiarnermullu ikiorneqarnissamik periarfissinneqaannaratik, umiarsualiviup atortorissaarutaannik tamarmiusunik atuinerikkut inuussutissarsiummik ingerlataqarnissamut killilersuinertaqanngitsumik naligiimmillu periarfissaqarnissaasa qulakkeerneqarnissaanut periarfissat maqaasineqartut.

Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq § 25-imi pineqarmata umiarsualiviit nunami atortorissaarutitaqartut § 5 imm. 1 aamma imm. 2 malillugu akuersissummi pineqartunut ilaasut. Taamaalilluni § 25 umiarsualivinnut nunami atortorissaarutitaqartunut, namminersortunit aammalu niuernerimik tunngaveqartumik ingerlanneqartunut, aammalu tiguisussaataitaasunut, tunngasuuvooq.

Naalackersuisut naliliinerat malillugu umiarsualivinnik namminersortunik atuutsitsilernerimik, umiarsualivimmik nunami atortorissaarutitaqartumik ingerlatsineq akuersissummi killissaliussat iluanni umiarsualiviutileqatigiiffimmut namminersortumut isumagitinneqartariaqarpoq. Taamaattumik Naalackersuisut ingerlatsinerimut tunngatillugu ingerlaavartumik aalajangiinernut isumaliutersuuteqarnenullu akuutinneqartassanngillat.

Kisianni Naalackersuisut umiarsualiviup atortorissaarutaannik tamarmiusunik atuinikkut inuussutissarsiummik ingerlataqarnermi killilersuinertaqanngitsumik naligiimmillu periarfissaqarnissamik qulakkeerinissaq pillugu ataatsimiititaliap inassuteqaatai tusaatissatut tiguai. Taamaattumik pingajussaanneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussisoqassaaq, taanna malillugu umiarsualiviup atortorissaarutaasa neqeroortitsivigineqarneranni, soqtigisaqartut attuumassuteqartut akornanni killilersuinertaqanngitsumik naligiimmillu unammilleqatigiiffiusumik neqeroortitsineq pisassasoq, inatsimmi § 5 imm. 1 malillugu akuersissummik tunniussineri piumasaqaatigineqartassalluni. Tassani ilaatinneqanngitsut tassaassapput immikkorluinnaq pisoqarfiusut, assersuutigalugu ingerlatsinissamut akuersissummik pigisaqartup salliusussaataaffeqarsimasinnaanera assigisaalluunniit kiisalu Nuummi imarpikkoortaatitut umiarsualivik nutaaq Royal Arctic Line A/S-imut attartortitsinissaq siunertaralugu immikkut pilersinneqartussaq.

Naammagittaalliorsinnaaneq

Umiarsualiviit nunami atortorissaarutitaqartut attaveqarnermi atortuupput pingaaruteqartut aammalu usinik tigusinissamut umiarsuarmillu aallarussinissamut, aalisarnermik inuussutissarsiuuteqartunik

sullissinissamut kiisalu umiarsuarnik ilaasunik angallassisartunik sullissinissamut aalajangjiisuulluinnartumik pingaaruteqartut. Taamaattumik naliliisoqarpoq namminertortunut inatsisit tunngavigalugit umiarsualivimmi atuisut, siunnersuummi §§ 14-15 malillugit tigusisussaataaneq malinneqanngippat, Naalakkersuisunut naammagittaalliorsinnaanissamut periarfissaqassasut. Tamanna § 25-imi inatsisitigut tunngavissalerneqarpoq.

Inatsimmi § 5-imit allannguuteqartitsinerup kingunerisaanik, takuuk matuma siuliani akuersissummik tunniussinermut atatillugu umiarsualivimmi atortorissaarutitik atuisunut killilersuinertaqanngitsumik naligiimmillu periarfissaqartitsinissamut piumasaqaatinik aalajangersaanissaq pillugu, aammattaaq naammagittaalliornissamut periarfissamik aalajangersaasoqarpoq, taanna malillugu umiarsualivimmik atuisut akuersissummik pigisaqartup killilersuinertaqanngitsumik naligiimmillu periarfissaqartitsinissamut maleruagassanut tunngatillugu aqutsinera naammagittaalliutigineqarsinnaalluni. Aalajangersagaq taanna malillugu naammagittaalliorneq Naalakkersuisunut ingerlanneqarsinnaassaaq. Taamaalilluni Sanaartornermut Ataatsimiititaliap inassuteqaataa tusaatissatut tiguneqarpoq.

Umiarsualiviutileqatigiiffik imaluunniit suliaqartuusoq niuerfimmi pissaaneqarnerusumik inissisimasut, pissaaneqarnerusumik inissisimanerminnik toqqaannartumik imaluunniit toqqaannangitsumik atornerluippata, tamanna suliffeqarfiit pissaaneqarnerusumik inissisimanerminnik atornerluisarnerat pillugu aalajangersakkat naapertorlugit unammilleqatigiinnermut oqartussaasunut naammagittaalliutigineqarsinnaassaaq.

4.

Isertitassaasinnaasut inatsisissatut siunnersuummi matumani piviusunngortitassatut periarfissiisutiginetartut, umiarsualivinni taakkuninnga pitsanngorsaanissamut uninngatiinnarneqartannginnissaat isumanerluutigalugu Sanaartornermut Ataatsimiititaliap oqaatigaa.

Tassunga atatillugu umiarsualiviit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut aamma namminersortunit pigineqartut immikkoortinneqassapput. Siunissami Namminersorlutik Oqartussat umiarsualiviutaanni ineriartortitsinermut aserfallatsaaliuinernullu tunngatillugu, umiarsualivinnut suliaqarqarfiit pilersaarummi periusissamik suliaqartoqarpoq, taannalu maannakkorpiaq kommunini tusarniaassutiginetartarpoq. Nunatsinni umiarsualiveqarfiit tamarmik ukiut 10-15-it ingerlaneranni aserfallatsaaliorneqarnissaat ineriartortinneqarnissaallu suliaqarqarfiit pilersaarummi qulakkeerneqassaaq, taamaalilluni kinguaattoorutaarutissalluni. Siunnersuutit atuutilernerani umiarsualiveqarfiit arlallit atorunnaarneqassapput, taamaalilluni umiarsualiveqarfiit illoqarfinni nunaqarfinnilu tamaginni suliaqarqarfiit, siunertap Namminersorlutik Oqartussat umiarsualiviutaasa atorneqarqarfiit iluanniittut, kivinniarnissaannut pisariaqartut kisimik atuutsiinnarneqassallutik.

Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut Sanaartornermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai tusaatissatut tiguai, aammalu inatsisissatut siunnersuutit pingajussaanneerneqarnissaanut atatillugu piareersaataasumik suliarineqartunut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussiniarlutik, taamaalilluni atuisut akiliutaat Namminersorlutik Oqartussat umiarsualiviini akilersinneqartut, umiarsualivinni ataasiakkaani najukkami atorneqartassallutik.

Umiarsuarlivinnut namminersortunut tunngatillugu inatsisissatut siunnersuut, maannakkut iluseqarnermini, atuisut akiliutaasa umiarsualivimmit pineqartumit akilersinneqartut,

umiarsualivimmiitinnarneqarnissaanut periarfissiivoq. Taamaalilluni atuisut akiliutaat umiarsualiviup aningaasaqarnerani tamarmiusumi ilaatinneqassaaq.

5.

Umiarsualiviutileqatigiiffimmit tamakkiisumik (toqqaannangitsumik) imaluunniit toqqaannartumik pisortanit pigineqartumit sinneqartoorutitinnik tunniussisoqartanninnissaanik qulakkeerisumik, inatsisissatut siunnersuutip allannguuteqartinneqarnissaa kissaatigalugu Sanaartornermut Ataatsimiititaliap ilanngullugu saqqummiuppaa, taamaalilluni ingerlaavartumik aserfallatsaaliuinissaq, nutarterisarnissaq il.il. siunertaralugit sinneqartoorutit ingerlatseqatigiiffimmiitinnarneqarsinnaassallutik.

Aningaasat umiarsualivimmi akilersinneqartut matuma siuliani nassuiarneqartut umiarsualivinni ataasiakkaaniitinnarneqartassasut Naalakkersuisut aallaaviatigut isumaqatigaat. Kisianni suliffeqarfiit ataasiakkaat pillugit aalajangersakkat umiarsualivimmut inatsimmi nalinginnaasumi maleruagassiivigineqassanngitsut, kisiannili paarlattuanik suliffeqarfiit pineqartut pillugit aalajangersakkani maleruagassiivigineqassasut Naalakkersuisut qularutiginnigilaat. Taamaattumik SIKUKI Nuuk Harbour A/S aamma Nuummi umiarsualiviliornissaq pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummi nr. xx, xx.xx.2015-imeersumi (UPA2015/71) § 1 imm. 4-imut nassuiaatini ingerlatseqatigiiffiup siunertaa pillugu allassimavoq:

”Ingerlatseqatigiiffik niuernermik tunngaveqartumik ingerlanneqassaaq. Siunertarineqanngilaq ingerlatseqatigiiffik annertuumik sinneqartooruteqassasooq, taamatuttaaq aamma siunertaanngilaq ingerlatseqatigiiffik aktiaatilinnut agguagarsiassanik tunniussisassasooq. Ingerlaavartumik anguniarneqassaaq ingerlatseqatigiiffiup aningaasaqarnera siunissami umiarsualiviup allilerneqarnissaanut naatsorsuutigineqartumut tunngaviusussamik patajaallisarneqassasooq. Ingerlatseqatigiiffik ingerlatsinerminut Naalakkersuisunit tapersiissuteqarfigineqartassanngilaq.”

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut qularutiginnigilaat suliniutini nassuiarneqartuni Sanaartornermut Ataatsimiititaliap kissaatai sillimaffigineqartut, taamaattumillu Umiarsualiviit pillugit Inatsimmut inatsisissatut siunnersuummi allannguuteqartitsisoqarnissaa pisariaqarsorineqarani.

6.

Sanaartornermut Ataatsimiititaliap kissaatigaa umiarsualivimmi atuisut allilerinerneqartut aserfallatsaaliuinernullu suliaqarnermut atatillugu aammalu akigititassanik aalajangersaanerme tusarniaaffiusutut peqataanissamut periarfissinneqassasut.

Umiarsualiviup aamma umiarsualivimmik atuisut pitsaasumik oqaloqatigiittarnerat pingaaruteqarluinnartoq Naalakkersuisut Sanaartornermut Ataatsimiititaliap isumaqatigaat. Ulluinnarni umiarsualiviit namminersortut aamma Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut immikkoortinneqartanngillat. Kingulliullugu taaneqartoq nunatsinni umiarsualiviit amerlanerpaartaannik piginnittuuvoq, aammalu Naalakkersuisut isumaqarput tassani suliaqartuusut, amerlanerpaani tassaasut kommunit, pitsaasumik oqaloqatigineqartarnerat atuuttoq. Siusinnerusukkut oqaatigineqartut suliaqarfirmut pilersaarut suliarineqarpoq, taannalu ilaatigut siunissami umiarsualivinnik aserfallatsaaliuinissamut pilersaarummik imaqarpoq, aammalu suliaqarnermut nunap immikkoortuinit immersorneqarnissaq siunertaralugu, taanna kommunini tusarniaassutigineqarpoq.

Neriutiginerpoq suliaqqarfimmut pilersaarutip atuunnerani suliaqqarfimmut tassunga tunngatillugu isumaqatigiittoqassasoq, taamaalilluni kommuninut allanullu soqutiginnittunut ersarississalluni nunatsinni umiarsualivinnut pilersaarutit suunersut.

Umiarsualivinnut namminersortunut tunngatillugu, umiarsualiviup ingerlanneqarnerani ineriartortitsinissamut pilersaarutit il.il. ilaatinneqarput, taakkunungalu aallaaviatigut politikikkut akuliuttarnissaq piumasarineqassanngilaq. Namminersortunngorsaanerup kingunerisaanik suliaqqarfik niuerneramik tunngaveqartunngorsarneqarpoq, tassanilu aama ilaatigut sullitat atuisullu naammagisimaarinninnerat ingerlatsilluarnermik pilersitsinissamut pisooqataasussaavoq.

Taanna oqaatigereerlugu oqaatigineqassaaq, umiarsualivimmi suliaqartup namminersortup aamma umiarsualivimmi atuisut akornanni oqaloqatigiilluarnissaq Naalakkersuisut tapersersormassuk. 2013-imi Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiinneranni Nuummi umiarsualivimmik sanaartornissamut ingerlatsinissamullu umiarsualiviutileqatigiiffimmik pilersitsinissamut tunngatillugu immikkoortoq 18-ip suliarineqarnerani, umiarsualivimmi siunnersuisooqatigiinnik pilersitsinissaq oqallisigineqarpoq, aammalu inerniliissutigineqarpoq ataatsimiititaliaq siunnersuisartussaq (taagorneqarsinnaasoq umiarsualivimmi siunnersuisooqatigiit) inassutiginarpoq. Tamatumunnga Naalakkersuisut tamakkiisumik tapersisinnaapput, aammalu Nuummi umiarsualivimmut atatillugu suliaqartussamik taamaattumik pilersitsinissamut periarfissat misissuissorneqarnissaat isumagissallugu.

Akigititanik aalajangersaasarnermut tunngatillugu Naalakkersuisut qularutiginnigilaat, tamatumunnga tunngaviusut sukumiisumik misissueqqissaarneq tunngavigalugu qitiusumi aalajangersarneqartassasut, tassani soqutigisaqartut tamarmik akuutinneqartassallutik.

7.

Sanaartornermut Ataatsimiititaliaq allappoq akigititanik aalajangersaanermi ingerlaavartumik akinut iluarsiisoqartarnissaa qulakkeerneqassasoq. Misissueqqissaarnermik suliaqarnissami pisussami, akigititanut tunngaviusussanut tunngavissaliisussami, isummersuut taanna Naalakkersuisut ilaatissavaat.

Taamatut oqaaseqarlunga siunnersuutip Inatsisartuni kajumittumik suliarineqarnissaanut tunniuppara.